

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžr/59/2014
Identifikačné číslo spisu:	2011200081
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2011200081.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci navrhovateľov: 1/ K. E. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, XXX XX F., 2/ Y. L., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, XXX XX F., obaja zastúpení hbr. Advokáti, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Obchodná 58, proti odporcovi: Okresný úrad v Dunajskej Strede, pozemkový a lesný odbor, so sídlom Korzo Bélu Bartóka č. 789/3, 929 01 Dunajská Streda, (predtým Obvodný pozemkový úrad v Dunajskej Strede), za účasti: 1/ Y. L., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, 2/ K. Y. Z., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. 3/ K., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., H., (zúčastnené osoby ako právni nástupcovia po neb. M., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX), 4/ Slovenský pozemkový fond, Regionálny odbor, so sídlom Kúpeľná č. 2, 929 01 Dunajská Streda, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. D/2010/00015-59 zo dňa 07. decembra 2010, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 44Sp/12/2011-94 zo dňa 3. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sp/12/2011-94 zo dňa 3. marca 2014 m e n í tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu č. D/2010/00015-59 zo dňa 7. decembra 2010 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľom 1/,2/ spoločne a nerozdielne náhradu trov konania vo výške 340,90 eur na účet ich právneho zástupcu hbr. Advokáti, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Obchodná 58, v lehote 30 dní.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom č.k. 44Sp/12/2011-94 zo dňa 3. marca 2014 potvrdil rozhodnutie odporcu č. D/2010/00015-59 zo dňa 07. decembra 2010. Navrhovateľom 1/, 2/ a zúčastneným osobám 1/, 2/, 3/, 4/ náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva že krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a postup mu predchádzajúci bol v súlade so zákonom a žalobné dôvody navrhovateľov 1/, 2/ uvedené v ich opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu,

neodôvodňovali jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie.

Krajský súd zákonnosť preskúmaných rozhodnutí žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 4 ods. 1, 2, písm. a/ až e/ v spojení s § 11 ods. 1, písm. a/ až f/ zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov zátvorky (ďalej len zákon o pôde), ktorú právnu úpravu citoval, súčasne v intenciách ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej správny poriadok), postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Krajský súd z predloženého administratívneho spisu mal preukázané, že Obvodný pozemkový úrad v Dunajskej Strede rozhodnutím č. D/2010/00015 - 59 zo dňa 07. 12. 2010, ako príslušný orgán podľa § 5 ods. 5 zákona č. 518/2003 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon 330/1991 Z. z. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a o zmene niektorých zákonov, podľa § 46 správneho poriadku, v súlade s § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. rozhodol vo veci uplatneného nároku oprávnených osôb podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o pôde, t.j. navrhovateľov 1, 2 a zúčastnenej osoby M. L. st. tak, že oprávneným osobám priznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v k. ú. R., zapísaným na LV č. XXX a LV č. XXX, zapísané pôvodne v PK vl. č. 99 ako parc. č. 1281, 1282, 1283/1, 1278, 1280, 1199/3, 1201/1, 1200/2, 1201/3, 1202/3, 1202/4, 1261/1 a 1261/2 a to každému v podiele 1/48-ine; odporca nepriznal vlastnícke právo oprávneným osobám k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XX v k. ú. R. parc. č. 1199/3 - lúka o výmere 1561 m² v podiele 1/48-ine z dôvodu, že tento pozemok tvorí koryto rieky vodného toku a v časti je zastavaný, čo podľa § 11 ods. 1, písm. c/ a d/ zákona o pôde je prekážkou na vydanie nehnuteľnosti; z dôvodov napadnutého rozhodnutia odporcu vyplýva, že oprávnené osoby - dedičia zo závetu, si dňa 18. 11. 1992 pod č. 2637 uplatnili nárok na vydanie nehnuteľností v k. ú. R., ktoré boli odňaté pôvodnej vlastníčke - tete oprávnených osôb Y. Q. rod. Y., zomrelej XX. XX. XXXX, podľa výpisu z PK vl. č. 99 vlastníctvo označenej nehnuteľnosti prešlo do vlastníctva Československého štátu v správe Štátnych majetkov, n. p. Dunajská Streda na základe rozhodnutia Odboru pôdohospodárstva ONV v Dunajskej Strede z 15. 02. 1960 č. Pôd.8/340/60 na základe konfiškácie, pričom rozhodnutia o konfiškácii sa nezachovali; odporca uznal nárok oprávnených osôb v časti nehnuteľností zapísaných pôvodne v PK vl. č. 99 k.ú. R., nakoľko tieto osoby doložili k žiadosti potrebné doklady - matričné doklady, osvedčenie o štátnom občianstve, úmrtný list pôvodnej vlastníčky a PK vl. č. 99; v časti uplatneného nároku kde pozemok tvoril koryto vodného toku, resp. bol zastavaný, odporca poukázal na § 11 ods. 1 písm. c/, d/ zákona o pôde a účastníkov poučil, že nepriznaním vlastníckeho práva nie je dotknuté právo oprávnených osôb na náhradu podľa § 11 ods. 2 alebo § 16 uvedeného zákona.

V dôsledku úmrtia oprávnenej osoby M. L. krajský súd pokračoval v konaní s jeho dedičmi a to - K. Y. L., rod. L. - dcéra, K. M. L. - syn a Y. L., rod. Y. - manželka.

Krajský súd konštatoval, že z obsahu spisového materiálu odporcu vyplýva, že navrhovatelia 1/, 2/ spoločne so zomrelým M. L. st. si žiadosťou zo dňa 16. 11. 1992, doručenou bývalému Pozemkovému úradu v Dunajskej Strede dňa 18. 11. 1992, zaevidovanej pod č. 2637, uplatnili podľa zákona o pôde nárok na vydanie nehnuteľností po nebohej tete Y. rod. Y., zomrelej XX. X. XXXX, v podiele 1/14-iny, dedičke po starej matke J. rod. U. nar. XX. XX. XXXX., zomrelej XX. XX. XXXX.

Krajský súd nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľov 1/, 2/, aby bol reštitučný nárok riešený v zmysle nového reštitučného zákona, pretože k uplatneniu reštitučného nároku došlo za účinnosti zákona č. 229/1991 Zb. žiadosťou z 16. 11. 1992, kedy ešte zákon č. 503/2003 Z.z. vôbec neexistoval.

Krajský súd taktiež nepovažoval za dôvodné námietky navrhovateľov 1/, 2/ vo vzťahu k reštitučnému nároku M. st.. Konštatoval, že M., nar. XX. XX. XXXX, zomretý v priebehu konania, bol závetným dedičom, ktorého nebolo možné v žiadnom prípade vylúčiť z reštitučného nároku a pokiaľ išlo o jeho dedičov, takisto nevidel dôvod ich vylúčenia z reštitučného konania, pretože ako dedičia po zomrelej

oprávnenej osobe vstúpili do práv tejto osoby, a preto zúčastnené osoby 1 až 3 sú oprávnené osoby na základe právoplatného dedičského rozhodnutia po zomrelom žiadateľovi reštitučného nároku. Dal navrhovateľom do pozornosti, že pokiaľ žiadajú vylúčiť z reštitučného nároku závetného dedičia, túto skutočnosť nemôžu riešiť v rámci reštitučného konania, ani v rámci prieskumného konania pred správnym súdom, ale len v rámci občianskoprávneho konania, v ktorom možno žalobou napadnúť platnosť poslednej vôle poručiťky.

Vo vzťahu k námietke navrhovateľov, aby odporca vyslovil neplatnosť predchádzajúceho rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Dunajská Streda č. D/2006/00064-8, krajský súd poukázal na to, že predmetom tohto prieskumného konania bolo rozhodnutie odporcu č. D/2010/00015-59 zo dňa 07. 12. 2010, a preto v tomto konaní nemôže súd vysloviť, že rozhodnutie, ktoré žiadajú navrhovatelia zrušiť je neplatné.

Krajský súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku navrhovateľov, aby súd prikázal odporcovi vydať spoločné rozhodnutie o reštitúcii po N., a J.j rod. U., pretože reštitučný nárok po N. je právoplatne skončený a reštitučné nároky sú riadne vysporiadané. Poukázal tiež na to, že táto námietka bola uplatnená až po zákonom stanovenej lehote na podanie opravného prostriedku a to 21. 02. 2014 a nebola obsahom pôvodného opravného prostriedku zo dňa 12. 01. 2011.

Ďalej krajský súd poukázal na to, že obsahom námietok navrhovateľov neboli konkrétne námietky vo vzťahu k jednotlivým častiam napadnutého rozhodnutia, z ktorého dôvodu posudzoval zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu v celom rozsahu (v časti I. ako aj v časti II.) v zmysle uplatnených námietok navrhovateľov. Dal do pozornosti, že súd v rámci súdneho prieskumu v správnom súdnictve nemôže z vlastnej iniciatívy nahradiť prejav vôle navrhovateľa a sám vyhľadávať možné právne vady napadnutého rozhodnutia.

Rozhodnutie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil v zmysle § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.. Navrhovateľovom náhradu trov konania nepriznal v dôsledku ich neúspechu v konaní a zúčastneným osobám z dôvodu, že im zákon náhradu trov konania nepriznáva.

II.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovatelia 1, 2/. Navrhovali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Alternatívne navrhovali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uplatnili si náhradu trov konania.

V dôvodoch odvolania namietali, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konaní došlo k vadám, pretože postupom prvostupňového súdu sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, poukazom na § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/, § 205 ods. 2 písm. d) a § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p..

Navrhovatelia tvrdili, že žalovaný správny orgán i súd prvého stupňa opakovane vychádzajú z nesprávneho skutkového záveru, že predmetom uplatnenia a tohto súdneho prieskumu je prvá časť nároku a to po nebohej tete Y. v podiele 1/14. Poukázali na to, že podiel 1/14 po tete Y. bol žalovaným riadne vybavený právoplatným a vykonateľným rozhodnutím 1031/94 - 10. Nesúhlasili s argumentáciou súdu prvého stupňa vo vzťahu k uplatnenému nároku oprávnených osôb žiadosťou zo dňa 16. 11. 1992 doručenej bývalému Pozemkovému úradu v Dunajskej Strede dňa 18. 11. 1992, zaevidovanej pod č. 2637 podľa zákona č. 229/1991 Zb. po nebohej tete Y. rod. Y., zomrelej XX. XX. XXXX v podiele 1/14, dedičke po starej matke J., rod U. Namietali, že práve z dôvodu nepochopenia, resp. nesprávneho zistenia skutkového stavu, ktoré je priamo v rozpore s obsahom spisov, nemohol žalovaný ani súd určiť príslušné spoluvlastnícke podiely pripadajúce na oprávnené osoby v správnej veľkosti, na čo opakovane

poukazujú.

Dôvodili, že predmetom tohto konania je uplatnenie nároku po starej matke J., rod U. právom dieťaťa Y. rod. Y. v podiele 1 x 1/8 t.j. 1/16 (1/2 pripadajúca na starú matku a z toho podiel pripadajúci na Y. ako jedno z ôsmich detí). Výtýkali súdu prvého stupňa, že sa vôbec nezaoberal spôsobom, akým žalovaný správny orgán dospel k určeniu veľkosti spoluvlastníckych podielov, namietajúc skutočnosť, že spoluvlastnícke podiely boli určené nesprávnym spôsobom a v rozpore s platnými právnymi predpismi najmä § 21 zákona č. 229/1991 Zb., pričom z rozhodnutia žalovaného ako aj napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že nedošlo k navýšeniu podielov oprávnených osôb v zmysle zákonnej úpravy. V danej súvislosti poukázali na rozhodnutie žalovaného č. D/2009 /00245 - 42 zo dňa 22. 06. 2009, ktoré sa týka uplatneného nároku po starej matke J. rod. U. právom dieťaťa J. rod. Y. v podiele 1 x 1/8, t.j. v podiele 1/16. Poukázali tiež na to, že stará matka mala 8 detí (K., S., T., J., N., R., R. a Y.) medzi nimi aj Y. rod. Y. (teta oprávnených osôb) a J. rod. Y. (matka oprávnených osôb). Ďalej uviedli, že v uvedenom rozhodnutí pri určení veľkosti spoluvlastníckych podielov je zahrnuté aj zvýšenie podľa § 21 zákona o pôde, pričom žalovaný v obdobnom prípade, založenom na rovnakom skutkovom základe, postupoval rozdielne, keď v jednom prípade zohľadnil zákonné navýšenie (po matke J. L.) a v 2. prípade zákon odignoroval (po tete Y.). Dôvodili, že v preskúvanom prípade pri uplatňovaní nároku po J., rod. U. právom alebo Y. žalovaný nepriznal oprávneným osobám zvýšenie podľa § 21 zákona o pôde, čím konal v rozpore so zákonom, keďže pri určení veľkosti podielu mal žalovaný zohľadniť aj navýšenie pripadajúce na tetu Y. v zmysle platnej právnej úpravy a výsledný podiel určiť podľa uvedeného vzorcu. Namietali, že postupom žalovaného v rozpore s platnou právnou úpravou došlo k ukráteniu práv navrhovateľov 1/2/ ako aj zúčastnených osôb.

Výtýkali krajskému súdu, že sa nezaoberal ich námietkou týkajúcou sa preskúmania veľkosti podielov, keď k uvedenej skutočnosti sa vôbec nevyjadril a bez ďalšieho rozhodnutie žalovaného potvrdil. Taktiež výtýkali súdu prvého stupňa, že sa nedostatočne zaoberal aj námietkou vznesenou v odvolaní a to, že zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo rozhodnutie správneho orgánu, je v rozpore s obsahom spisov.

Poukazom na čl. 6 ods. 1 Dohovoru, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a § 157 ods. 2 O.s.p., namietali nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, majú za to, že tým, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je nedostatočne odôvodnené, nesie znaky arbitrárnosti, čo predstavuje takú vadu konania, ktorou navrhovateľom krajský súd odňal možnosť konať pred súdom. V danej súvislosti poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR - I. ÚS 139/02, I. ÚS 114/08, I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 265/05.

Záverom navrhovatelia uviedli, že konanie predchádzajúce rozhodnutiu správneho orgánu v prvom stupni bolo vadné a mohlo spôsobiť nezákonnosť rozhodnutia a to tak v prvom stupni ako aj v odvolacom konaní, konaním žalovaného bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred správnym orgánom, zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo prvostupňové rozhodnutie a ktoré bolo potvrdené rozhodnutím napadnutým, je rozpore s obsahom spisov, potvrdzujúce rozhodnutie krajského súdu vychádzalo zo zistenia skutkového stavu vykonaného prvostupňovým správnym orgánom, ktoré bolo nedostatočné pre posúdenie vecí, v dôsledku čoho správny orgán v prvostupňovom, ako aj v odvolacom konaní vec nesprávne posúdil a súčasne rozhodnutie krajského súdu je nedostatočné a nepreskúmateľné, čo do uvedenia dôvodov, a tiež nezrozumiteľné.

III.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov uviedol, že pokiaľ odvolatelia na strane 4 odvolania, uvádzajú podiel v rozsahu 1/30, dáva do pozornosti, že o takomto podiele konajúci správny orgán už rozhodol rozhodnutím č. D/2009/00245-41 zo dňa 22. 06. 2009, proti ktorému rozhodnutiu navrhovateľ 1/ podal odvolanie, na základe ktorého konajúci správny orgán vec s vyjadrením z 20. 08. 2009 predložil krajskému súdu. Odporca odvolací návrh nepodal. V prílohe vyjadrenia predložil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Dunajskej Strede z 22. 06. 2009 č. D/2009/00245 - 41.

Zúčastnené osoby sa k odvolaniu navrhovateľov nevyjadrili. Odvolací návrh nepodali.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania navrhovateľov (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný rozhodol o reštitučnom nároku účastníkov konania ako oprávnených osôb uplatnený podľa zákona o pôde na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku navrhovateľov a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov § 250l a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods.1 O.s.p.).

Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods.2 O.s.p.).

Účelom zákona o pôde bolo zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia. Zákon sa vzťahoval na a) pôdu, ktorá tvorí poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patrí, a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom aj na pôdu, ktorá tvorí lesný pôdny fond, b) obytné budovy, hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti, včítane zastavaných pozemkov, c) obytné a hospodárske budovy a stavby slúžiace poľnohospodárskej a lesnej výrobe alebo s ňou súvisiacemu vodnému hospodárstvu, včítane zastavaných pozemkov, d) iný poľnohospodársky majetok uvedený v § 20.(§ 1

ods. 1 zákona o pôde).

Podľa § 6 ods. 1 písm. p/ zákona o pôde oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku prevzatia nehnuteľností bez právneho dôvodu.

Podľa § 9 ods. 1 až 4, ods. 7 zákona o pôde nárok uplatní oprávnená osoba na pozemkovom úrade a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti. Povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od podania výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnosti.

Dohoda podlieha schváleniu pozemkovým úradom formou rozhodnutia vydaného v správnom konaní.

Rozhodnutie pozemkového úradu o neschválení dohody preskúma na návrh účastníka súd.

Ak k dohode podľa odseku 1 nedôjde, rozhodne o vlastníctve oprávnenej osoby k nehnuteľnosti pozemkový úrad.

Proti rozhodnutiu pozemkového úradu podľa odsekov 4 až 6 možno podať opravný prostriedok na súd.

Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona o pôde oprávnenou osobou je štátny občan Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. 02. 1948 do 01. 01. 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

Ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25. 02. 1948 do 01. 02. 1990 do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v § 6, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami, pokiaľ sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a majú trvalý pobyt na jej území, fyzické osoby v poradi taxatívne ustanovenom pod písm. a/ až e/.

Pre konanie okresného úradu, odbor pozemkový o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 1, 2 a 3 zákona o pôde platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní - správny poriadok.

Podľa § 32 ods. 1, 2 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Podľa § 46 správneho poriadku správny rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 1, 2, 3 správneho poriadku rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.

V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Podľa čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a

spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný správny orgán v konaní nepostupoval náležite v intenciách citovaných právnych noriem, keď predovšetkým napadnuté rozhodnutie náležite neodôvodnil, a preto pre nedostatok dôvodov, nebolo možné posúdiť, či vo veci si zadovážil dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, či riadne zistil skutočný stav veci a zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver, ktorá skutočnosť má za následok nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu. Žalovaný správny orgán zaťažil konanie aj vadou nesúčasnosti s účastníkom konania, keď v konaní náležite nepostupoval v súčinnosti s navrhovateľmi, ako zákonný predpoklad pre riadne zistenie skutočného stavu veci týkajúceho sa uplatneného reštitučného nároku, ku ktorej vade súd musí prihliadnuť z úradnej povinnosti, keďže podmieňuje zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa nepostupoval správne a v súlade so zákonom, keď napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu potvrdil podľa § 250q ods. 2 O.s.p..

Zákonodarca v právnej norme ustanovenej v § 47 ods. 3 správneho poriadku ukladá správnemu orgánu povinnosť v odôvodnení rozhodnutia uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu nie je zrejmé, ktoré skutočnosti boli podkladom jeho rozhodnutia, z akého skutkového základu vychádzala jeho právna úvaha, pre neprehľadnosť administratívneho spisu v dôsledku chýbajúcej žurnalizácie spisu taktiež nie je zrejmé, akým spôsobom v konaní postupoval s účastníkmi konania ako oprávnenými osobami, či tieto v konaní vzniesli námietky a ako sa s nimi vyporiadal, ako aj súčasne nie je zrejmé, o akej časti reštitučného nároku oprávnených osôb žalovaný správny orgán rozhodol napadnutým (čiastkovým) rozhodnutím, ktoré skutočnosti spôsobujú nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia pre nedostatok dôvodov.

Z administratívneho spisu odvolací súd zistil, že rozhodnutím bývalého Pozemkového úradu č. 1031/94-10 zo dňa 08.12.1994 bola schválená dohoda o vydaní nehnuteľností, ktorú dňa 01.07.1994 uzavreli oprávnené osoby podľa § 4 ods. 2, písm. a/ zákona o pôde - K. M. a Y. a povinná osoba Štátny majetok š.p. Gabčíkovo, podľa uzavretej dohody sa oprávneným osobám podľa § 6 ods. 1, písm. p/ vydali nehnuteľnosti v k. ú. R. zapísané v PK vl. č. 99 ako parc. č. 1281, 1282, 1283/1, 1278, 1280, 1199/3, 1201/1, 1200/2, 1201/3, 1202/3, 1202/4, 1261/1 a 1261/2. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že predmetom reštitučného nároku boli nehnuteľnosti, ktoré boli odňaté pôvodnej vlastníčke Y. rod Y. rozhodnutím Odboru pôdohospodárstva ONV v Dunajskej Strede zn. Pôd. 8/340/1960 z 15.2.1960.

Odporca preskúmaným rozhodnutím zo dňa 7.12.2010 č. D/2010/00015-59 v časti I. rozhodnutia priznal vlastníctvo oprávneným osoby podľa § 4 ods. 2, písm. a/ zákona o pôde - K. M. st. a Y. ako závetným dedičom po neb. Y. rod Y. podľa § 6 ods. 1, písm. p/ k nehnuteľnostiam v k. ú. R. zapísané v PK vl. č. 99 ako parc. č. 1281, 1282, 1283/1, 1278, 1280, 1199/3, 1201/1, 1200/2, 1201/3, 1202/3, 1202/4, 1261/1 a 1261/2 a v časti II. nepriznal vlastníctvo k par. č. 1193/3 v dôsledku zastavanosti podľa § 11 ods.1, písm. c/, d/ zákona o pôde..

Vychádzajúc z uvedených skutkových okolností jednoznačne vyplýva, že o nároku účastníkov konania ako oprávnených osôb na navrátenie vlastníctva k označeným nehnuteľnostiam po neb. Y. rod Y. bolo už právoplatne rozhodnuté rozhodnutím bývalého Pozemkového úradu č. 1031/94-10 zo dňa 08.12.1994 (právoplatnosť rozhodnutia dňa 29.12.1994). Z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu nie je známi dôvod, na základe ktorého žalovaný správny orgán opätovne rozhodol o časti reštitučného nároku

účastníkov konania, o ktorom bolo už právoplatne rozhodnuté.

Problematike týkajúcej sa povinnosti náležite zdôvodniť rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj Ústavný súd Slovenskej republiky - napr. v náleze č. sp. zn. III. ÚS 36/2010 Ústavný súd konštatoval, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúci ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť (§ 157 Občianskeho súdneho poriadku), spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na riadny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) teda musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež zdôraznil, že súd by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 114/08). Súd musí súčasne vychádzať z toho, že je povinný poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.), na ktorú skutočnosť poukazuje Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutiach (napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj EŠLP) - napr. v rozhodnutí *Kraska c. Švajčiarsko* z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30 konštatoval, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie.

Rovnako EŠLP pripomína, že rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (*García Ruiz c. Španielsku* z 21. 01. 1999).

Judikatúra EŠLP a ani Ústavného súdu SR pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Judikatúra EŠLP a Ústavného súdu SR, týkajúca sa odôvodnenia rozhodnutia súdu, sa rovnako vzťahuje aj na odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej správy.

Vzhľadom k uvedenému sa odvolaciemu súdu javí odôvodnenie napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v danej veci, ako arbitrárne, a teda ako zjavne nezdôvodnené a tým aj nesúladne s právami v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Žalovaný správny orgán náležite nepostupoval v intenciách ustálenej judikatúry ústavného súdu, keď z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia jasným a zrozumiteľným spôsobom nevyplýva, z akých skutkových zistení v danom prípade vychádzal a na základe akých dôkazov, akým spôsobom sa vysporiadal s otázkami oprávnenosti osôb v zmysle § 4 ods. 2 zákona o pôde a na základe čoho ustálil výšku podielu oprávnených osôb, ktorá skutočnosť je v danom prípade predovšetkým sporná.

Za stavu, že žalovaný správny orgán dôsledne neodôvodnil napadnuté rozhodnutie, odvolací súd nemohol reagovať ani na všetky zásadné odvolacie dôvody navrhovateľov. Z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu neostávalo nič iné ako skonštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odporcu je za účelom posúdenia opodstatnenosti odvolacích dôvodov nepreskúmateľné.

Vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci odvolací súd mal na viac preukázané, že žalovaný správny orgán opätovne rozhodol o časti reštitučného nároku účastníkov správneho orgánu ako oprávnených osôb k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam po nebohej Y. rod Y. o ktorom bolo už právoplatne rozhodnuté rozhodnutím právneho predchodcu žalovaného správneho orgánu, majúce za následok vydanie rozhodnutia vo veci rozhodnutej, ktorá skutočnosť podmieňuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu pre nesprávne právne posúdenie veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 250ja ods. 3 veta prvá O.s.p. zmenil tak, napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 250j ods. 2, písm. a/, a d/ O.s.p.).

O náhrade trov konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p. a s ust. § 224 ods. 1 a s § 250 l ods. 2 O.s.p.. Navrhovateľom, ktorí mali úspech konaní, priznal náhradu trov tohto konania, ktoré im vznikli právnym zastúpením advokátom za dva úkony právnej služby - príprava a prevzatie právneho zastúpenia a podanie odvolania (/134 eur + paušál 8,04 eur + 20% DPH/x2), podľa § 11 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z. z. vo výške 340,90 eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.